Małopolski Bank Spółdzielczy

Informacja dotycząca systemu zarządzania ryzykiem w Małopolskim Banku Spółdzielczym

Wieliczka, 2026

Zrządzanie ryzykiem w Banku jest procesem zintegrowanym i odbywa się w oparciu o wymogi nadzorcze oraz o wewnętrzne regulacje zatwierdzone przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd Banku. Obowiązujące regulacje wewnętrzne w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych funkcjonowania Banku.

I. Cele oraz nadrzędne zasady zarządzania ryzykiem

§1.

Cele systemu zarządzania ryzykiem

1. Celem głównym w zarządzaniu ryzykiem jest rozwijanie bezpiecznej działalności Banku poprzez identyfikację wszystkich istotnych czynników ryzyka oraz utrzymanie ryzyka na akceptowalnym przez Bank poziomie (poziom tolerancji na ryzyko) w relacji do dochodów i charakteru prowadzonej działalności, a w szczególności adekwatnym do posiadanych kapitałów własnych.
2. Cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem obejmują:
   1) Ochronę funduszy własnych oraz innego rodzaju pasywów, takich jak depozyty powierzone przez klientów i udziałowców.
   2) Zapobieganie stratom oraz wykorzystywanie możliwości osiągnięcia zysku w środowisku podlegającym kontroli, tzn. w ramach określonych reguł, procesów, parametrów, będących przedmiotem okresowych przeglądów i zmian przeprowadzanych przez Zarząd Banku.
   3) Rozwijanie działalności operacyjnej zgodnie z założeniami przyjętymi przez Zarząd i Radę Nadzorczą w Strategii działania Małopolskiego Banku Spółdzielczego.
3. Cele szczegółowe zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka określają odrębne polityki zarządzania danym obszarem ryzyka.

§2.

Nadrzędne zasady zarządzania ryzykiem

Realizując proces zarządzania ryzykiem Bank kieruje się poniższymi, kluczowymi zasadami zarządzania ryzykiem:

1) Zarządzanie ryzykiem zakłada identyfikowanie, kontrolowanie i minimalizowanie lub eliminowanie ryzyka, przy zachowaniu akceptowalnego poziomu kosztów.
2) System zarządzania ryzykiem winien być w pełni zintegrowany z planowaniem i kontrolą zarządzania. Jednocześnie jest on przedmiotem ciągłego usprawniania i dostosowania do nowych źródeł i czynników ryzyka podejmowanego przez Małopolski Bank Spółdzielczy.
3) Zasady i procedury zarządzania ryzykiem finansowym powinny być adekwatne do skali i rozmiarów prowadzonej działalności i związanej z nią ekspozycją na ryzyko finansowe.
4) Bank prowadzi działalność w taki sposób, aby skala działalności handlowej (portfel handlowy) nie była znacząca w okresie realizacji obowiązującej Strategii.
5) Bank podejmuje ryzyko na akceptowalnym i kontrolowanym poziomie, co może być źródłem dodatkowych zysków i stanowić o realności realizacji obowiązującej Strategii rynkowej. Skuteczne zarządzanie ryzykiem jest kluczowym elementem zarządzania, który istotnie wpływa na pozycję rynkową Banku.
6) Bank dąży do utrzymania stabilnej i adekwatnej bazy kapitałowej, która wyznacza poziom ekonomicznego bezpieczeństwa oraz stanowi „bufor" bezpieczeństwa dla prowadzonej działalności, w tym związanej z nią ekspozycji na ryzyko.

7) Proces zarządzania ryzykiem traktowany jest na równi z celami rynkowymi.
8) Bank ocenia ryzyko na jakie naraża aktualnie prowadzona przez Bank sfera działalności jak również ocenia potencjalne ryzyko jakie może wynikać z planowanej działalności w przyszłości.

II. System zarządzania ryzykiem

§3.

1. W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank zarządza ryzykiem przez identyfikacje, pomiar lub szacowanie, kontrolę, monitorowanie ryzyka oraz raportowanie o ryzyku występującym w działalności Banku służące zapewnieniu prawidłowości procesu wyznaczania i realizacji szczegółowych celów prowadzonej przez Bank działalności.

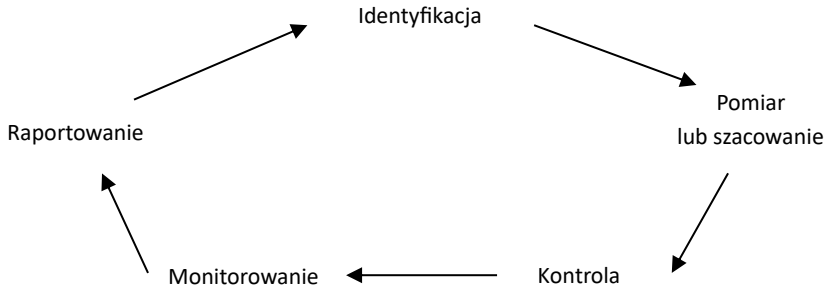

2. W Banku prowadzony jest proces zarządzania podejmowanego ryzyka na podstawie pisemnych strategii i procedur zatwierdzonych przez Zarząd Banku oraz odpowiednich analiz.
3. Proces zarządzania ryzykiem jest procesem ciągłym w ramach którego wprowadzane są niezbędne korekty i udoskonalenia w przypadku zmiany wielkości i profilu ryzyka w działalności banku oraz czynników otoczenia gospodarczego lub wykrycia nieprawidłowości funkcjonowania systemu zarządzania.
4. W ramach systemu zarządzania ryzykiem Bank:
   1) Stosuje sformalizowane zasady służące określaniu wielkości podejmowanego ryzyka i zasady zarządzania ryzykiem.
   2) Stosuje sformalizowane procedury mające na celu identyfikację, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka występującego w działalności Banku, uwzględniające również przewidywany poziom ryzyka w przyszłości.
   3) Stosuje sformalizowane limity ograniczające ryzyko i zasady postępowania w przypadku przekroczenia limitów.
   4) Stosuje przyjęty system sprawozdawczości zarządczej umożliwiający monitorowanie poziomu ryzyka.
   5) Posiada strukturę organizacyjną dostosowaną do wielkości i profilu ponoszonego przez Bank ryzyka.
5. Proces zarządzania ryzykiem jest zintegrowany z systemami planistycznymi i kontrolingowymi Banku, w szczególności plany Banku (finansowe i strategiczne) są weryfikowane w zakresie generowanego poziomu ryzyka przez komórki organizacyjne Centrali Banku odpowiedzialne za zarządzanie danym rodzajem ryzyka.

§4.

Identyfikacja ryzyka

1. Identyfikacja ryzyka polega na rozpoznaniu aktualnych i potencjalnych źródeł ryzyka w działalności Banku oraz oszacowaniu w procesie ICAAP istotności potencjalnego wpływu ryzyka na sytuację finansową Banku.

2. Identyfikacja ryzyka obejmuje analizę, na podstawie zgromadzonych w Banku danych, czynników wewnętrznych i zewnętrznych występowania ryzyka w Banku oraz stopnia ich wpływu na wynik finansowy. Metody i procedury identyfikacji poszczególnych rodzajów ryzyka zawierają szczegółowe regulacje wewnętrzne w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku. Proces identyfikacji ryzyka odbywa się w formie:
   1) Gromadzenia, aktualizacji, przechowywania danych.
   2) Analizy i oceny czynników ryzyka na podstawie zgromadzonych danych.
   3) Generowania raportów dotyczących ryzyka.
   4) Udostępniania raportów komórkom odpowiedzialnym za analizę danych.
3. W ramach zarządzania ryzykiem Bank dokonuje okresowych przeglądów istotności ryzyk. Przeglądy dokonywane są zgodnie z procedurą szacowania kapitału wewnętrznego.

§5.

Pomiar lub szacowanie ryzyka

1. Pomiar ryzyka obejmuje definiowanie miar ryzyka adekwatnych do rodzaju, istotności ryzyka i dostępności danych oraz ilościowej kwantyfikacji ryzyka za pomocą zdefiniowanych miar.
2. Szacowanie ryzyka to całościowy proces analizy i oceny ryzyka. Ocena ryzyka polega na określeniu rozmiarów lub zakresu ryzyka z punktu widzenia realizacji celów zarządzania ryzykiem.
3. Częstotliwość pomiaru lub szacowania ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz profilu i rodzajów ryzyka w działalności Banku i uwzględnia aktualną i planowaną działalność.
4. Elementem pomiaru/szacowania ryzyka i jego rodzajów wskazanych w obowiązujących wewnętrznych aktach Banku są przeprowadzane testy warunków skrajnych, na podstawie założeń zapewniających rzetelną ocenę ryzyka.
5. Testy warunków skrajnych stosowane są w celu oszacowania potencjalnych strat w przypadku sytuacji na rynku, która nie jest standardowo opisana za pomocą miar statystycznych i przeprowadzane są na podstawie podlegających przeglądom scenariuszy, opisujących sytuacje wykraczające poza normalne warunki rynkowe, z zachowaniem realności realizacji tych scenariuszy.

§6.

Kontrola i monitorowanie ryzyka

1. W ramach kontroli ryzyka Bank:
   1) Zabezpiecza się przed ryzykiem lub je ogranicza wprowadzając odpowiednie do skali i złożoności działalności mechanizmy kontroli ryzyka, w szczególności w postaci limitów, procedur.
   2) Określa sposób postępowania w przypadku przekroczenia limitów, sposób wyeliminowania przekroczenia oraz środki mające na celu zapobieżenie przekraczaniu limitów.
2. Monitorowanie ryzyka obejmuje badanie odchyleń poziomu ryzyka od prognoz lub założonych punktów odniesienia (np. limitów, wartości progowych, planów, pomiarów z poprzedniego okresu, wydanych rekomendacji i zaleceń).
3. Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością adekwatną do istotności danego rodzaju ryzyka oraz jego zmienności, umożliwiającą dostarczenie Radzie Nadzorczej, Zarządowi i innym merytorycznym jednostkom/komórkom organizacyjnym informacji o zmianach wielkości i profilu ryzyka.

§7.

Raportowanie – system informacji zarządczej

1. System zarządzania ryzykiem powinien opierać się na kompleksowych informacjach uzyskanych na podstawie identyfikacji, oceny, kontroli i monitorowania ryzyka w Banku.
2. W Banku funkcjonuje system informacji (sprawozdawczości) zarządczej, wspomagający proces

decyzyjny (działania zarządcze) w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku, który obejmuje w szczególności raportowanie o ryzyku.

3. Raportowanie ryzyka obejmuje określenie formy i terminów przekazywania wewnętrznego sprawozdania o poziomie ryzyka, którego szczegółowość i częstotliwość sporządzania powinny być adekwatne do rodzaju i skali ponoszonego przez Bank ryzyka.
4. Raportowanie ryzyka obejmuje cykliczne informowanie kierownictwa, w szczególności Zarządu Banku i Rady Nadzorczej Banku, o wynikach pomiaru ryzyka, podjętych działaniach i rekomendacjach działań.
5. Zakres, częstotliwość oraz forma raportowania są:
   1) Dostosowane do istotności ryzyka i jego zmienności.
   2) Dostosowane do szczebla zarządczego odbiorców.
   3) Szczegółowo określone w Instrukcji opracowywania i przekazywania Informacji Zarządczej i w procedurach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.
6. Celem podejmowania działań zarządczych jest kształtowanie procesu zarządzania ryzykiem oraz ograniczanie poziomu ryzyka. Działania zarządcze polegają w szczególności na wydawaniu przepisów wewnętrznych, określaniu poziomu tolerancji na ryzyko poprzez ustalanie/korygowanie wysokości limitów i wartości progowych (ostrzegawczych), wydawanie zaleceń, podejmowanie decyzji o wykorzystywaniu narzędzi wspierających zarządzanie ryzykiem, doskonalenia mechanizmów kontroli ryzyka.

III. Poziom tolerancji na ryzyko (apetyt na ryzyko)

§8.

1. Ustalanie wewnętrznych limitów, dotyczących zarządzania ryzykiem ma na celu dywersyfikację ryzyka w Banku oraz wyznaczenie maksymalnej akceptowalnej tolerancji na ryzyko zgodnie z przyjętymi zasadami.
2. Poziom limitów ustalony przez Zarząd Banku w strategiach/politykach przekazywany jest i podlega zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą Banku.
3. Limity tolerancji na ryzyko ustala się na poziomie zapewniającym bezpieczne funkcjonowanie Banku, w tym umożliwiającym zachowanie ciągłości działania oraz zapewniającym adekwatność kapitałową Banku.
4. Zarząd Banku ustala w odrębnych/szczegółowych regulacjach wewnętrznych dodatkowe wartości progowe (limity) dla poszczególnych rodzajów ryzyka celem zapewnienia realizacji celów i limitów strategicznych. Wysokość tych limitów jest dostosowana do zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą akceptowalnego ogólnego poziomu ryzyka określonego w strategiach/politykach.
5. Jako punkt wyjścia przy ustalaniu tolerancji na ryzyko i jego poszczególne rodzaje oraz strategicznych limitów przyjmuje się w szczególności:
   1) Przepisy prawa (wymogi regulacyjne)
   2) Rekomendacje nadzorcze.
   3) Postanowienia Umowy Systemu Ochrony (SOZ).
   4) Cele strategiczne wynikające ze Strategii działania Banku.
   5) Sytuację zewnętrzną.
6. Limity podlegają przeglądowi i aktualizacji przynajmniej raz w roku. Dokumentacja i analizy dotyczące określania wysokości strategicznych limitów są sporządzane w formie pisemnej i przechowywane przez Wydział Ryzyka i Analiz.

§9.

1. Elementem systemu zarządzania ryzykiem są również wskaźniki ostrzegawcze (target ratios).

Przekroczenie wyznaczonej wartości progowej jest sygnałem mogącym wskazywać na pogorszenie się sytuacji Banku czy też istotne odchylenie od wartości obserwowanych historycznie oraz konieczność dokonania pogłębionej analizy danego zjawiska. Bank ustala takie wskaźniki jako pewne wskazówki w prowadzonej działalności i zarządzaniu ryzykiem.

2. Wskaźniki ostrzegawcze nie pełnią funkcji limitowania ryzyka.
3. Wskaźniki ostrzegawcze zatwierdza Zarząd Banku, który w regulacjach wewnętrznych w których określono takie wskaźniki określa tryb postępowania w przypadku wystąpienia przekroczenia ustalonej wartości wskaźnika ostrzegawczego.
4. Wskaźniki ostrzegawcze mogą pełnić następujące funkcje:
   1) Wczesnego ostrzegania o możliwości przekroczenia limitu - są ustanawiane dla tych samych wskaźników co limity lecz na niższym poziomie sygnalizującym wykonanie limitowanej wielkości na poziomie zbliżonym do ustalonego limitu.
   2) Ustanowione dla wielkości/wskaźników niezależnych od limitów – ich ustanowienie ma za zadanie sygnalizowanie zmian w strukturze bilansu, zmian w odniesieniu do okresów historycznych, które to sygnalizują zasadność przeprowadzenia analizy pod kątem wpływu tych zmian na ryzyko.

IV. Organizacja zarządzania ryzykiem

§10.

1. Zarządzanie ryzykiem w Banku odbywa się we wszystkich jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku.
2. Proces zarządzania ryzykiem w Banku jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych poziomach (tzw. liniach obrony):
   1) Na pierwszy poziom (pierwsza linia obrony), składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej:
      - Pierwsza linia obrony jest realizowana w jednostkach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych Banku i dotyczy całej działalności tych jednostek i komórek, która może generować ryzyko.
      - Jednostki i komórki organizacyjne Banku odpowiadają za identyfikację ryzyka, zaprojektowanie i wdrożenie odpowiednich mechanizmów kontroli.
   2) Drugi poziom (druga linia obrony), który obejmuje w szczególności niezależne zarządzanie ryzykiem oraz komórkę do spraw zgodności:
      - Druga linia obrony realizowana jest w szczególności przez:
        - Wydział ds. Zgodności.
        - Stanowisko Kontroli Wewnętrznej.
        - Wydział Ryzyka i Analiz.
        - Stanowisko Przeciwdziałania Praniu Pieniędzy.
        - Wydział Zarządzania Ryzykiem Kredytowym i Windykacji.
        - Wydział Analiz Kredytowych i Restrukturyzacji.

      Niektóre funkcje drugiej linii obrony mogą realizować inne komórki Centrali zgodnie z określonym zakresem zadań i odpowiedzialności.
   3) Trzeci poziom (trzecia linia obrony), który stanowi audyt wewnętrzny:
      - Trzecia linia obrony realizowana jest w ramach audytu wewnętrznego. Funkcje audytu wewnętrznego wykonuje Spółdzielnia zarządzająca Systemem Ochrony Zrzeszenia BPS na zasadach określonych w umowie systemu ochrony.

§11.

Na poziomie zarządczym wyodrębniono w strukturze organizacyjnej 3 piony zarządzania:

1) **Pion zarządzania Bankiem i nadzoru nad ryzykiem (podległy Prezesowi Zarządu):**
   - Analiza i weryfikacja transakcji kredytowych przed ich zawarciem (badanie zdolności kredytowej, ocena ryzyka kredytowego).
   - Niezależny monitoring ekspozycji kredytowych (klienta i zabezpieczeń).
   - Zarządzanie ryzykiem braku zgodności i kontrola wewnętrzna.
   - Odzyskiwanie należności trudnych.
   - Realizacja polityki bezpieczeństwa fizycznego i polityki kadrowej.
   - Nadzór nad ryzykiem istotnym.
   - Identyfikacja czynników i źródeł ryzyka.
   - Pomiar, szacowanie, ocena oraz cykliczne monitorowanie i raportowanie poziomu ryzyka finansowego oraz operacyjnego.
   - Planowanie kapitałowe oraz monitorowanie adekwatności kapitałowej.
   - Projektowanie przepisów wewnętrznych dotyczących zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej.
   - Monitorowanie i pomiar ogólnego poziomu ryzyka oraz poszczególnych jego rodzajów, informacja zarządcza w zakresie ryzyka i sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku.
   - Planowanie finansowe i realizacja funkcji kontrolingu działalności Banku.
2) **Pion ekonomiczno-finansowy oraz IT (podległy Wiceprezesowi ds. ekonomiczno-finansowych):**
   - Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa.
   - Sprawozdawczość nadzorcza dla NBP, KNF i BFG.
   - Realizacja Polityki informacyjnej.
   - Wdrażanie i wykonywanie obowiązków wynikających z Ustawy i Programu PPP.
   - Wdrażanie efektywnej architektury IT i architektury procesów.
   - Rozwój i eksploatacją systemów informatycznych oraz monitorowanie ich bezpieczeństwa i jakości działania (ICT).
   - Obsługa systemów informatycznych oraz zarządzanie IT.
3) **Pion handlowy (podległy Wiceprezesowi ds. handlowych):**
   - Realizacja celów w zakresie sprzedaży produktów zgodnie ze strategią i planem finansowym.
   - Sprzedaż produktów i usług oraz pozyskiwanie nowych klientów.
   - Współpraca z klientem, gromadzenie dokumentacji dla celów analizy transakcji kredytowej, monitoringu klienta i zabezpieczeń.
   - Realizacja działań promocyjnych i marketingowych.
   - Uwzględnianie w zakresie działań produktowych założeń dotyczących podejmowania ryzyka na akceptowalnym poziomie zapewniającym rentowność prowadzonej działalności.
   - Współpraca w zakresie wdrażania rozwiązań informatycznych w procesie obsługi produktów bankowych.

§12.

1. Rada Nadzorcza sprawując nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem, w szczególności:
   1) Wybiera Członków Zarządu posiadających odpowiednie kwalifikacje do sprawowania funkcji i monitoruje skuteczność czynności wykonywanych w zakresie systemu zarządzania.
   2) Zatwierdza przyjętą przez Zarząd Strategie zarządzania ryzykiem i Polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz nadzoruje (monitoruje) ich przestrzeganie.
   3) Zatwierdza przyjęte przez Zarząd akceptowalny ogólny poziom ryzyka oraz zasady raportowania do Rady Nadzorczej o rodzajach i wielkości ryzyka umożliwiające nadzorowanie

systemu zarządzania ryzykiem.

4) Nadzoruje przestrzeganie w Banku strategii, planów i polityk w poszczególnych obszarach ryzyka.
5) Corocznie ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem.
6) Nadzoruje zgodność polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem ze Strategią działania, Polityką kapitałową.
7) Sprawuje nadzór nad realizacją założeń Strategii zarządzania ryzykiem oraz szczegółowych polityk w odniesieniu do zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

2. Zarząd Banku odpowiada za zaprojektowanie, wprowadzenie oraz zapewnienie działania systemu zarządzania ryzykiem i dokonywanie jego przeglądów. W szczególności do zadań Zarządu Banku należy:
   1) Kształtowanie i dbanie o odpowiednią kulturę organizacyjną zorientowaną na efektywne zarządzanie ryzykiem (kultura ryzyka).
   2) Określenie bieżącej i przyszłej gotowości Banku do podejmowania ryzyka.
   3) Opracowanie, przyjęcie i powiązanie Strategii zarządzania ryzykiem ze Strategią działania, Strategią ESG oraz Polityką kapitałową.
   4) Zapewnienie struktury organizacyjnej dostosowanej do wielkości i profilu ponoszonego ryzyka umożliwiającej skuteczne wykonywanie zadań.
   5) Wprowadzenie podziału zadań realizowanych w Banku, zapewniającego niezależność zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie.
   6) Nadzór nad zarządzaniem ryzykiem na pierwszym i drugim poziomie.
   7) Wprowadzenie pisemnych polityk zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka oraz szczegółowych instrukcji zarządzania ryzykiem w Banku mających na celu realizację założeń przyjętych w Strategii zarządzania ryzykiem.
   8) Zapewnienie wdrożenia procedur na podstawie których funkcjonuje w Banku system zarządzania ryzkiem oraz monitorowanie ich przestrzegania.
   9) Ustanowienie odpowiednich zasad raportowania, w tym raportowania do Zarządu i Rady Nadzorczej.
   10) Zapewnienie przejrzystości działania Banku oraz przyjęcie i realizowanie zasad polityki informacyjnej.
   11) Wprowadzanie niezbędnych korekt i udoskonaleń systemu zarządzania ryzykiem wynikających ze zmian w działalności Banku i jego otoczeniu oraz w przypadku nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu zarządzania.